

کلینیک درد

درد میوفاشیال با نقاط دردناک در شانه‌ها

دکتر مجید حیدریان

فوق تخصص درد

❖ درد در ناحیه شانه یکی از بیماری‌هایی است که مبتلایان به آن برای درمان به کلینیک درد مراجعه می‌کنند. یکی از شایع‌ترین بیماری‌هایی که سبب ایجاد درد در ناحیه شانه می‌شود درد میوفاشیال است. نکته مهم در معاینه این بیماران وجود نقاط دردناک در عضلات کمر بند شانه‌ای است. کمر بند شانه‌ای مجموعه عضلاتی است که در دو طرف گردن و پشت کتف‌ها قرار دارند و شانه‌ها را روی ستون فقرات نگه می‌دارند. وقتی در این بیماران عضلات بالا و پشت شانه را فشار می‌دهیم در نقاطی با فشار انگشت درد ناگهانی ایجاد می‌شود. به این نقاط که مانند گره در بافت عضلانی وجود دارند و فشار روی آنها سبب شروع یک درد شدید می‌شود نقاط ماشه‌ای یا تریگر پوینت گفته می‌شود. در بیماران مبتلا به سندرم میوفاشیال ممکن است تعداد این نقاط متفاوت باشد. ولی تعداد کمی از این نقاط ماشه‌ای نقاط اصلی هستند و بقیه نقاط به صورت ثانویه بر اثر فعالیت نقاط اولیه ایجاد می‌شوند.

وقوع این درد در بیمارانی که طولانی مدت و در وضعیت نامناسب کار یا ورزش می‌کنند زیاد است. کسانی که در ستون فقرات پشتی قوز دارند یا در انجام فعالیت‌های روزانه گردن را به جلو خم می‌کنند بیشتر در معرض این بیماری قرار دارند. علت ایجاد این درد تغییراتی است که بر اثر فشار در بافت عضلانی ایجاد می‌شود که این تغییرات سبب ایجاد نقاط سفتی در عضلات می‌گردد که همان نقاط ماشه‌ای است.

بیماران پس از معاینه دقیق در کلینیک درد توسط پزشک فوق تخصص درد و تشخیص دقیق تحت درمان قرار می‌گیرند. درمان دارویی و استفاده از تکنیک سرد کردن و ماساژ عمقی یک درمان ساده است که می‌تواند سبب بهبود بیماری شود. انجام لیزر شاک ویو و طب سوزنی درمان موثری است که در مرحله بعدی انجام می‌شود. در بیمارانی که به این درمان‌ها مقاوم هستند تزریق دارو در نقاط ماشه‌ای می‌تواند درمان مناسبی ایجاد کند. در بیمارانی که تعداد نقاط زیاد است ممکن است در تزریق اولیه نقاط ضعیف‌تر یا ثانویه از بین برود و نقاط اصلی برای درمان نیاز به یک دوره تزریق یک‌ماه بعد داشته باشند.

انجام ورزش‌های مخصوص درد میوفاشیال که عمدتاً کششی هستند و اصلاح وضعیت زندگی می‌تواند از عود این بیماری جلوگیری کند. ❖

کاهش خطر سنگ کیسه صفرا با مصرف قهوه

محققان دریافتند نوشیدن قهوه به کاهش ریسک ابتلا به سنگ صفرا کمک می‌کند. محققان دانشگاه کپنهاگ دانمارک اعلام می‌کنند مصرف زیاد قهوه موجب محافظت در مقابل بیماری کیسه صفرا می‌شود. بررسی‌ها نشان داده است افرادی که بیش از شش فنجان قهوه در روز می‌نوشیدند در مقایسه با

عکس تزئینی است

درباره اضطراب جدایی از والدین و راهکارهای مدیریت آن بیشتر بدانیم

من مامانمومی خوام!

مهربان خسروشاهی

سلامت

❖ صدای پله‌ها می‌پیچید و بالا می‌آمد و همه راهروها و کلاس‌ها را پر می‌کرد. حواس بچه‌ها پرت شده بود. آموزگار نگران بود که چیغ و گریه او، بقیه را هم به گریه بیندازد که یکی از بچه‌ها دست بالا کرد. بغض کرده بود و آهسته گفت: «اجازه خانم؛ من مامانمومی خوام...». (اضطراب جدایی از والدین) حالتی طبیعی است و معمولاً در بچه‌های پیش‌دستانی و دبستانی در روزهای نخست یا تا ماه‌های اول ورود به مهدکودک یا دبستان دیده می‌شود. اما نکته مهم، نحوه برخورد والدین با این حس و از بین بردن تدریجی آن، به بهترین شیوه ممکن است. برای این‌که بیشتر درباره اضطراب جدایی از والدین و راهکارهای کنترل و برطرف کردن این حس در کودکان آشنا شویم، با دکتر هدی خطیبی مقدم، روان‌پزشک و روان‌درمانگر تحلیلی صحبت کرده‌ایم که می‌خوانید.

چند بار از ترس یا اضطراب جدایی از کسی، کمی از او دور شده و دوباره برگشته و او را در آغوش گرفته‌اید؟ نگران بوده‌اید که نکند این بار آخر، دیدار آخر باشد. دکتر هدی خطیبی درباره اضطراب جدایی می‌گوید: به ترس یا نگرانی ناشی از جدایی از افراد مهم یا افراد یا مکان‌هایی که به کودک امنیت و آرامش می‌دهند، اضطراب جدایی می‌گویند. او ادامه می‌دهد: این اضطراب طبیعی است و نشان می‌دهد کودک در خانه احساس امنیت کرده

و بین افراد غریبه و آشنا تفاوت قائل بوده و می‌تواند آنها یا موقعیت‌ها را از هم تفکیک کند.

❖ تا باید طبیعی نیست

هر احساسی، دوره‌ای دارد. اضطراب جدایی از والدین هم دوره خاص خودش را داشته و باید بعد از مدتی وضعیت تغییر کند. دکتر خطیبی می‌گوید: تا دو سالگی و بعد از آن در سنین مدرسه و تا نوجوانی این حس طبیعی است، اما میزان و شدت آن

می‌گیرید و... هرکسی اضطرابش را به شکلی بروز می‌دهد. در کودکان نیز همین قاعده وجود دارد. دکتر هدی خطیبی درباره نشانه‌های کودکان مبتلا به اختلال اضطراب جدایی می‌گوید: اضطراب، حسی است که به شکل‌های مختلف بیان می‌شود. او ادامه می‌دهد: تهوع، استفراغ، سردرد، اختلال خواب، پرخاشگری، مقابله جویی در مدرسه یا منزل و اختلال در تمرکز و یادگیری از نشانه‌های اضطراب کودک است. او اضافه می‌کند: گاهی تشخیص‌هایی مانند بیش‌فعالی (ADHA)، نافرمانی و مقابله جویی، اختلال در یادگیری و... روی رفتار کودک گذاشته شود؛ در حالی‌که زمینه همه این حالت‌ها، اضطرابی بوده و این علائم با علائم اضطراب همپوشانی دارد. با مشاهده این حالت‌ها و رفتارها باید مساله اضطراب کودک یا به طور خاص، اضطراب جدایی او مورد بررسی قرار گیرد.

❖ چند قدم مانده به مدرسه چه کار کنیم؟

شهرپور ساه برای کودکان و والدین، ماه اضطراب است! دکتر خطیبی می‌گوید: در فرصت باقی‌مانده، فضاهایی را فراهم کنید که کودک جدایی را به شکل مقطعی تجربه کند. برای مثال، زمین‌بازی کودکان، پارک و... تا به تدریج زمینه اجتماعی شدن کودک در کنار حضور والدین فراهم شود. در این شرایط به هیچ وجه

❖ نافرمان نیست؛ مضطرب است

یک اتاق چند متری را هزار و یک‌بار می‌روید و برمی‌گردید، روی میز ضرب

صفرا مواجه بودند. محققان فرانسوی نیز معتقدند خانم‌هایی که از سنگ کیسه صفرا رنج می‌برند و روزانه یک تا چهار فنجان قهوه می‌خورند، علائم کمتری نسبت به خانم‌هایی که قهوه نمی‌نوشند، تجربه می‌کنند. البته نباید در مصرف قهوه نیز دچار افراط شوید. مصرف روزانه یک تا سه فنجان قهوه کافی است. / مهر

الگوها را از نو برش بزنیم

مکت

❖ اضطراب، ناشی از ناامنی یا تهدیدکننده بودن شرایط است.

بنابراین باید امنیت را دوباره تعریف و بازسازی کنیم. بهترین روش ایجاد این امنیت، شکل رابطه کودک و والد یا والدین است. برای این منظور، راهکارهای متعددی وجود دارد که به بعضی از آنها اشاره می‌کنم. دکتر خطیبی ادامه می‌دهد: کاهش اضطراب کلی، نخستین راهکار است. والد یا والدین باید زمان‌هایی را به شکل خاص به کودک اختصاص داده و کاملاً به او توجه کنند. این کار باعث تقویت پیوند عاطفی و ایجاد امنیت در کودک می‌شود. او درباره راهکارهای دیگری می‌گوید: کودک را در کارهای خانه سهیم کنید. این به‌ویژه برای والدینی که نمی‌توانند به‌خوبی زمان مناسب بین کار و کودک را تقسیم کنند، مناسب است. در این شرایط شما از محدودیت به نفع ارتباط بیشتر و بهتر کمک گرفته‌اید.

یاهر حس نامناسب دیگر والدین بعد از پیوست‌کودک به جمع آرام‌آرام غقب‌نشینی کنید و از فاصله دور مراقب او باشید.

❖ پنهان از چشم او

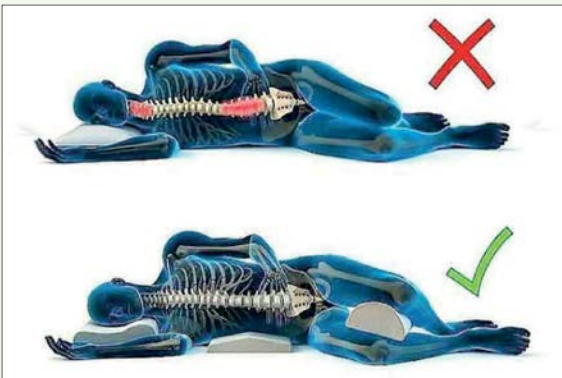
به هیچ وجه پنهان از چشم کودک، زمانی که سرگرم است، او را ترك نکنید. این کار شما شاید به شکل موقتی اثرگذار باشد، اما در درازمدت اعتماد کودک را از بین می‌برد. دکتر خطیبی ادامه می‌دهد: به او وعده دروغ ندهید. برای مثال به او نگویید که من پشت در مدرسه نشسته‌ام؛ یا این‌که تو هروقت من را صدا کنی، حاضر می‌شوم. در صورتی که هرکدام از این کارها انجام نشود؛ کودک به شما بی‌اعتماد شده و اضطراب او چند برابر خواهد شد.

❖ باید به کلام بیاورند

دکتر خطیبی درباره شکل تجربه اضطراب در سنین مختلف می‌گوید: بیشترین و مهم‌ترین نکته‌ای که کودک به آن احتیاج دارد، گوش دادن به حرف‌های او و همدلی با اوست. او ادامه می‌دهد: کودک باید این‌قدر با والدین احساس راحتی کند که ترس‌ها و اضطراب‌هایش را به زبان بیاورد. به کلام درآوردن اضطراب، باعث کاهش آنها می‌شود. به نگرانی‌های او گوش کنید و با گفتن جمله‌های همدلانه، به او اطمینان بدهید برای حل مشکلات، همراه او هستید. در صورتی که با تمام راهکارهای ارائه شده و انجام آنها به نتیجه مطلوب نرسیدید، از روان‌شناس یا روان‌پزشک برای حل مساله کمک بگیرید. ❖

راست قامت

فرم خوابیدن تان چقدر درست است؟

شدید و به دنبال جراحی‌های شانه هم از بیمار خواسته می‌شود که در وضعیت نشسته یا نیمه نشسته با تکیه دادن پشت کتف به دیوار بخوابد. این وضعیت مانع عقب رفتن کتف و تحت کشش قرار گرفتن بخش‌های جلوی شانه می‌شود که البته نباید این نحوه خوابیدن شب‌های متعددی تکرار شود و هرچه سریع‌تر باید با درمان‌های دارویی و فیزیوتراپی وضعیت بیمار از حالت حاد خارج شود. ادامه یافتن خوابیدن در حالت نشسته باعث فشار به ستون فقرات گردنی خواهد شد. درد بازو، ساعد و مچ همراه با مورمور و گزگز و سوزن سوزن شدن می‌تواند منشأ گردنی داشته باشد. این علائم می‌توانند همراه با درد گردن گزارش شوند. در این صورت از بیمار می‌خواهیم در حالت به پشت خوابیده یک بالش نرم با چهار تا پنج سانتی‌متر قطر را زیر سر و گردن بگذارند طوری که قوس گردن را کاملاً حمایت کند. در وضعیت به پهلو خوابیده باید دقت شود ارتفاع بالش به دو برابر افزایش یابد تا هنگام خوابیدن، سر در امتداد تنه قرار بگیرد و به یک سمت خم نشود. به‌طور کلی باید دقت شود تشک آن‌قدر نرم و انعطاف‌پذیر نباشد که هنگام خواب نواحی سنگین‌تر بدن مانند کمر بند شانه‌ای و کمر بند لگنی به داخل آن فرو برود و قوس‌های کمر و گردن هنگام خواب از بین بروند. عادت‌های بد خوابیدن در افراد مختلف هم باید شناسایی و اصلاح شود، چرا که همین عادت‌ها و وضعیت‌های بد هنگام خواب می‌تواند عامل بروز اختلالات مفصلی یا تشدیدکننده درد و التهاب ناشی از آنها شوند. ❖

دکتر پیرهام یارسازاد

فیزیوتراپیست

❖ اگر به هر علتی به زانو درد دچار شده‌اید و شب، درد مزاحم خواب شماست یا دتان باشد هنگام خوابیدن به پهلو، یک بالش تکیه نرم بین زانو‌ها قرار دهید تا قسمت‌های داخلی هر دو زانو روی هم قرار نگیرد و التهاب مفصل تشدید نشود. همچنین حواستان باشد خوابیدن با زانوهای خم، چه در وضعیت به پهلو خوابیده و چه در وضعیت طاقباز، فشار داخل مفصل زانو را بیشتر کرده و درد شما را تشدید می‌کند. خوابیدن با زانوهای خم باعث فشردن شدن استخوان کشکک به کندیل‌های انتهای استخوان ران می‌شود و التهاب مفصل زانو افزایش می‌یابد. بنابراین خوابیدن با زانو‌هایی که در حالت صاف بوده یا در درجات کمی از خم شدن قرار دارند، وضعیت راحت‌تر و آرام‌تری برای شما فراهم خواهد کرد. هنگام کمردرد، فیزیوتراپیست از شما می‌خواهد اگر به پشت می‌خوابید، یک بالش زیر زانو‌هایتان بگذارید تا قوس کمرتان روی تخت قرار بگیرد و با تشک حمایت شود. در صورت به پهلو خوابیدن هم توصیه بر این است زانو‌ها را خم کنید و یک بالش بین دو زانو قرار دهید. به این وضعیت، قرار گرفتن به حالت جینی گویند. به این ترتیب با خم شدن زانو‌ها، قوس کمر صاف‌تر می‌شود و فشار از روی مفاصل پشت ستون فقرات کمر برداشته می‌شود و شما احساس بهتر و آرام‌تری خواهید داشت. بالش بین زانو‌ها هم مانع افتادن یک ران روی دیگری می‌شود و باعث هم سطح قرار گرفتن استخوان‌های لگن راست و چپ و عدم چرخش مهره‌های کمر هنگام خواب می‌شود.

اگر شانه درد مانع خواب راحت برای شما می‌شود و شب‌ها به محض دراز کشیدن سوزش سر شانه و درد تیرکشنده در بازو سراغ شما می‌آید، توصیه‌های متخصص فیزیوتراپی را جدی بگیرید. هنگام خوابیدن طاقباز، یک رول حوله یا بالش تکیه کوچک را زیر آرنج خود بگذارید تا اندام فوقانی شما نسبت به تنه در ارتفاع بالاتری قرار گیرد. این وضعیت کمک می‌کند که جریان خون به علت جاذبه به طرف تنه و قلب هدایت شده و از ایجاد تورم در اندام جلوگیری شود. عدم تحرک و گردش خون مناسب و تورم یکی از مهم‌ترین علل درد شانه است. همچنین اگر به پهلو می‌خوابید، روی شانه سالم بخوابید و با دست مبتلا یک بالش را در بغل نگه دارید تا وزن این اندام بر بالش قرار بگیرد و به شانه وارد نشود. در التهابات و دردهای